

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/466/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

24/2013. (II. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **kk. panaszos**¹ (továbbiakban: panaszos) nevében a panaszos törvényes képviselője (továbbiakban: törvényes képviselő) által 2012. június 14-én előterjesztett **panaszát** a 2013. február 6-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – M. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az 1996. augusztus 28-án született panaszos törvényes képviselője 2012. június 14-én postai úton fordult panasszal a Testülethez sérelmezve a fia 2012. június 11-én foganatosított előállítását és bántalmazását.

I.

1) A panaszbeadvány szerint a panaszost – aki éppen hazafelé tartott – a P. Rendőrőrs beosztottjai bántalmazták, „hozzáverték a kerítéshez”.

A panaszos törvényes képviselőjét nem értesítették az előállításról, csak az ismerősöktől tudta meg, hogy fia a P. Rendőrőrsön van. A panaszos törvényes képviselője rögzítette, hogy ő nem írt alá semmilyen dokumentumot.

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

2) A panaszbeadványhoz mellékelte ambuláns napló szerint a panaszost a rendőrség kísérte orvoshoz, tekintettel arra, hogy „testi kényszer alkalmazása közben megsérült”. A panaszos szédülést, hányingert panaszolt. A fizikális vizsgálatok között szerepel, hogy a panaszos „homlokán a hajas fejbőr határán kb. 3 cm-s seb” tapasztalható, amely nem vérzik. A diagnózis a következő: „fej felületen, k.m.n. részének sérülése”. Az alkalmazott beavatkozás, rendelt gyógyszer, utasításnál az orvos rögzítette: „sebkötözés az elrendelt módon”. A panaszos sérülése nyolc napon belül gyógyuló volt.

3) A Testület a panaszos törvényes képviselőjét – 2012. július 6-án kelt levelében – több, a panaszossal szembeni intézkedés részletét érintő kérdéssel kereste meg a panaszbeadvány kiegészítése céljából. A Testület levelére a panaszügy elbírálásáig válasz nem érkezett.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a M. Rendőrkapitányság vezetőjétől, valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) Az intézkedő r. főtörzszászlós 2012. augusztus 23-án kelt jelentése szerint 2012. június 11-én 6 óra és 16 óra között teljesített szolgálatot és a P. Rendőrőrs épületében tartózkodott, mint őrsparancsnok helyettes. Az őrs épületében tartózkodott egy pr. r. őrmester. A szolgálatban lévő két járőr M. településen tartózkodott, ahol engedély nélküli demonstráció volt folyamatban és a helyszínt biztosították.

2012. június 11-én 13 óra 15 perckor telefonon állampolgári bejelentés érkezett arról, hogy P. településen található, használaton kívüli fémfeldolgozó telepre a kerítésen keresztül bemászott három férfi.

A r. főtörzszászlós a pr. r. őrmesterrel az üzem E. utca felőli kapujához ment szolgálati gépkocsival. Az r. főtörzszászlós megállt, kiszállt a gépkocsiból és látta, hogy három férfi a telep udvarán tartózkodik. Felszólította őket: „rendőrség, jöjjenek a kapuhoz”. A három férfi láthatta a megkülönböztető jelzésekkel ellátott szolgálati gépkocsit is a kapu előtt. Ekkor a három férfi futva elindult a telep K. L. út felőli kapuja irányába. Az r. főtörzszászlós a pr. r. őrmestert a kapunál hagyta és utasította őt, hogy másszon be a kerítésen keresztül a telephelyre. A r. főtörzszászlós a szolgálati gépkocsival a Toldi utca irányába ment, majd a K. L. útra fordult, és a telephely K. L. út felőli bejáratához hajtott. A fémről készült nagykapu tetején ebben a pillanatban mászott ki egy férfi. A r. főtörzszászlós szolgálati gépkocsiból kiugrott és közben a férfit felszólította arra, hogy álljon meg. A férfi (a panaszos) ennek nem tett eleget, hanem visszakapaszkodott a 2,5 méter magas kerítés tetejére, vissza akart mászni a telephelyre. A r. főtörzszászlós a kapuhoz futott és a hátán lévő pólót megfogva húzta vissza a föld felé. Miután sikerült lehúzni a kapuról, a férfi (a panaszos) bal kezét megfogta a r. főtörzszászlós, majd a kapunak nyomta, hogy a menekülését megakadályozza. Felszólította, hogy maradjon nyugodtan, ne ellenkezzen. A férfi (a panaszos) próbált a fogásból szabadulni, mely során a kapu egyik rácsába a fejét beverte, amitől a homlokán seb keletkezett és vérezni kezdett. Többszöri felszólítás után a panaszos megnyugodott, ekkor a r. főtörzszászlós átvizsgálta ruházatát, de nem volt nála semmilyen tárgy, okmány. A panaszos kérdésre közölte, hogy nincs nála semmilyen okmány. A r. főtörzszászlós tájékoztatta a panaszost,

hogy az adatai megállapítása érdekében a P. Rendőrörsre előállítja, a vérző sebhez pedig papír zsebkendőt adott.

Idő közben a pr. r. őrmester visszaérkezett, mivel nem talált más személyt a telepen. A panaszos rendőri kérdésre azt állította, hogy egyedül volt a telepen, vele nem volt senki. A szolgálati gépkocsiba elhelyezett panaszoszt a pr. r. őrmester őrzésére bízva a r. főőrzsászlós, és megkezdte a telephely átvizsgálását. A nagy kaputól kb. 5 méterre, a sűrű növényzetbe bebújva feltalált még egy személyt, aki felszólításra előjött. A ruházatátvizsgálás során nála sem volt semmilyen tárgy, illetve okmány fellelhető. A r. főőrzsászlós vele is közölte, hogy a P. Rendőrörsre előállítja, majd rendőri felügyelet mellett kimászott a férfi a kapun a szolgálati gépkocsi irányába. Kérdésre ezen személy elmondta, hogy ketten voltak és csak beugrottak szétnézni a telepre.

A r. főőrzsászlós a két együttműködő személyt előállította a P. Rendőrörsre, ahol megállapította a két személy személyazonosságát. Így a fejen sérült személyről megállapította, hogy az a panaszos.

Az előállított személyektől a r. főőrzsászlós érdeklődött arról, hogy a szüleik rendelkeznek-e telefonnal, amin el lehet őket érni.

A r. főőrzsászlós tájékoztatta a M. Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjét az előállítás tényéről, és az alkalmazott testi kényszerről. Érdeklődött az ügyeletes tisztnél az iránt, hogy a szolgálatos p. járőrök mikor szabadulnak fel, illetve, hogy van-e olyan járőr, aki a kiértesítést és az orvoshoz szállítást végre tudja hajtani. Kis idővel később a M. Rendőrkapitányság ügyeletes tisztje közölte, hogy a m.-i demonstráció miatt a M. Rendőrörs járórét tudja küldeni, majd az ügyeletes tiszt telefonon meghallgatta a panaszoszt. A panaszos közölte vele, hogy a feje megsérült, mert nekiverte a kapunak, amikor a r. főőrzsászlós megfogta őt.

A M. Rendőrörs járőrének megérkezése előtt a rendőrörs épületéhez érkezett O. L., O. M. és még 4-5 személy. Feltételezhető, hogy a helyszínről elmenekülő harmadik személy értesítette a szülőket a történetkről. A rendőrség részéről kiértesítésre nem volt szükség. A megérkezésükkor őket a r. főőrzsászlós tájékoztatta az előállításról és közölte, hogy a dokumentáció elkészítése, és az orvosi vizsgálat után a két fiút szabadon engedik. A szülők a közlést tudomásul vették és a bejáratnál várakoztak.

A M. Rendőrörs járőrének megérkezését követően 14 óra 10 perckor a r. főőrzsászlós a pr. r. őrmesterrel együtt az orvosi rendelőbe kísérte a panaszoszt, hogy a testi kényszer során keletkezett sérülést megvizsgálják, rögzítsék.

A Háziorvosi Rendszer háziorvosa megvizsgálta és ellátta a panaszos sérüléseit. Megállapította, hogy homlokán a hajas fejbőr határán kb. 3 cm-es seb van, a vizsgálatkor vérzés nincs, neurológia tünet nincs, valamint, hogy a sérülés 8 napon belül gyógyul.

A két személy előállításáról jelentés készült. A panaszoszt az iratok elkészítése és aláírása után, 14 óra 50 perckor bocsátották szabadon. A másik személy 15 óra 10 perckor távozott a szülőkkel közösen. Mindkét személy részére átadták az igazolást és a tájékoztatót is. A két személy meghallgatására nem volt szükség, velük szemben büntető- illetve szabálysértési feljelentéssel nem élt a r. főőrzsászlós.

Az előállítás során a helyszínen történt felszólítások erélyes hangnemben történtek. Az intézkedés további szakaszában normál hangnemet használtak. A panaszon „normál bánásmódban” részesült, a rendőrség folyosóján lévő széken ült. A P. Rendőrsőn nincs előállító helység.

2) Az intézkedés napján, 2012. június 11-én kelt, az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszost a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-a alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdésére tekintettel, mint személyi szabadságában korlátozott személyt átvizsgálták, és a 33. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel – mint magát hitelt érdemlően igazolni képtelen személyt – előállították.

A panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert alkalmaztak. A kényszerítő eszköz alkalmazására figyelmeztetés nem történt, mert a késedelem veszéllyel járt volna. A rendőri intézkedés során orvosi ellátásra intézkedtek. A panaszos sérülésének foka könnyű volt, annak jellege: „homlokán kb. 3 cm hosszú hosszán felrepedt”. A jelentés szerint az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján a panaszos törvényes képviselője kiértesítése megtörtént.

Az intézkedés kezdeteként a jelentés a 13 óra 26 percet tartalmazza, illetve az előállítás oka 14 óra 50 perckor megszűnt, ekkor a panaszost szabadon bocsátották.

A jelentéshez tartozó parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszossal szembeni intézkedések és a kényszerítő eszköz alkalmazása jog- és szakszerű volt. Az intézkedés az arányosság követelményének megfelelt.

A jelentést az intézkedést végrehajtó két rendőr, azaz egy r. főtörzssászlós és egy pr. r. őrmester írta alá. A jelentésben megfogalmazott történeti tényállás a fentiekben ismertetett jelentésben foglaltakkal lényegében megegyezik.

3) A M. Rendőrkapitányság vezetője által – a Testület kérdései alapján – nyújtott tájékoztatás a következő többletinformációt tartalmazza.

Az előállítást a telephelyen tartózkodás jogszerűtlensége és személyes okmányok hiánya indokolta, jogalapja pedig az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) pontja volt, mivel a panaszos a rendőri felszólítására nem tudta magát hitelt érdemlően igazolni.

Az előállítás 13 óra 26 perctől 14 óra 50 percig tartott, amely során 14 órától 14 óra 30 percig a panaszost kiszállították orvosi vizsgálat céljából a P. Háziiorvosi Rendelőbe.

A panaszos előállítása során a törvényes képviselőjének értesítésére a rendőrség részéről nem történt meg. A törvényes képviselő, édesanya az előállítás időtartama alatt kb. 13 óra 45 perckor megjelent a P. Rendőrség épületénél. Az előállítás tényéről és okáról a tájékoztatást részére megadták. Az intézkedő rendőrök véleménye alapján a helyszínről elmenekült ismeretlen harmadik személy értesítette a családot. A rendőrség részéről történő azonnali értesítés akadályokba ütközött, azt 14 órakor körüli időben tudták volna foganatosítani, amelyre a rendőrség épületénél megjelenő törvényes képviselő jelenléte miatt már nem volt szükség.

A panaszossal szemben a menekülésének, intézkedés alól kivonásának megakadályozása érdekében alkalmazott a r. főörzsászlós testi kényszert, mely során a 2,5 m magas kapuról a pólójánál fogva húzta vissza, majd őt a testével a kapunak nyomta, ruházatát átvizsgálta. Az intézkedés az Rtv. 47. §-a alapján történt, figyelemmel a rendőrségi szolgálati szabályzatról szóló 30/2011 (IX. 22) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 39. § (2) bekezdés b) pontjára, valamint a 40. § (1) bekezdésére.

4) A rendőrségi előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszost az Rtv. 33. §-a alapján állították elő. Az igazolás tartalmazza továbbá, hogy az előállított fiatalkorú törvényes képviselőjének kiértesítése megtörtént, valamint, hogy a panaszos panasszal nem élt a rendőri intézkedéssel szemben, illetve az előállítás alatt élelmezést nem kért. A panaszost 2012. június 11-én állították elő 13 óra 26 perckor és 2012. június 6-án 14 óra 50 perckor szabadon bocsátották.

5) Az előállított/elővezetett személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztatón – melyet a panaszos aláírt – a hozzátartozó vagy más személy értesítése rovatnál az olvasható, hogy a rendőrsőn megjelentek.

6) A kényszerítő eszköz használatáról szóló kivizsgálás többlet-információjaként olvasható az, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazása során meghallgatott panaszos elmondta: „a vele szemben intézkedő rendőrök őt megfogták és a kerítéshez szorították”.

A kivizsgálást végző r. hadnagy megállapította, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazása az Rtv. 47. §, valamint a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése alapján – arra tekintettel, hogy nevezett személy a vele szemben kezdeményezett rendőri intézkedés alól ki akarta magát vonni, menekülni próbált, rendőri felszólításnak nem tett eleget –, jogszerű, szakszerű, arányos volt.

7) A rendőrség úgyszintén megküldte a panaszos törvényes képviselője által is rendelkezésre bocsátott ambuláns naplót, illetve az ügyben érintett másik előállított személlyel szemben foganatosított intézkedésről készült iratokat. Ezen iratok ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

A panaszos által előadott sérelmek kapcsán a Testületnek mindenképp előbb abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Rtv. rendelkezései értelmében a beadvány vizsgálatára rendelkezik-e jogszabályi felhatalmazással. Ennek keretében a Testület értékelte, hogy a panaszt arra jogosult terjesztette-e elő, és hogy a rendőr magatartásának vizsgálatára a Testület hatásköre kiterjed-e.

A Testület eljárását Rtv. a IX. fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az – intézkedéskor hatályos – Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. A (3) bekezdés értelmében az (1) bekezdésben meghatározott esetekben a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el,

korlátozottan cselekvőképes személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat.

A konkrét esetben megállapítható, hogy a rendőri intézkedésben érintett személy, a panaszos 1996. augusztus 28-án született, vagyis a sérelmezett események idején a 14. életévét már betöltötte, a 18. évet viszont még nem. A panaszos tehát a sérelmezett események idején a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény értelmében korlátozottan cselekvőképesnek minősült.

Mivel az Rtv. idézett 92. §-ának (3) bekezdése kifejezetten felhatalmazza a törvényes képviselőt arra, hogy a korlátozottan cselekvőképes személy helyett a panaszeljáráásban eljárjon, a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszt az arra jogosult személy terjesztette elő, ezért érdemi vizsgálatnak van helye.

A Testület vizsgálati jogkörét illetően utal arra, hogy a panaszbeadványban említett, hivatalos személy által elkövetett „bántalmazás” büntetőjogi kategória, azaz a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hatálya alá tartozó kérdés. **A Testület ezen kifogás értékelésére – figyelemmel arra, hogy a jogszabályi felhatalmazás alapján kizárólag az Rtv. szerinti rendőri intézkedések alapjogi szempontú vizsgálatát végezheti el – nem jogosult, a hivatali bántalmazás megállapítása a büntető bíróság feladata, ezért a kérdést illetően hatásköre hiányát állapította meg a Testület.**

A Testület a panaszbeadvány, valamint a hatáskörére vonatkozó rendelkezések alapján vizsgálata tárgyává tette a testi kényszer jogszerű és arányos voltának, valamint a hozzátartozó értesítésével kapcsolatos kötelezettségek teljesülésének kérdését.

A Testület a panasz eljárás során arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében foglalt emberi méltósághoz illetőleg az abból levezethető testi épséghez és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azon panaszosi állítással kapcsolatosan folytatott vizsgálatot, miszerint a P. Rendőrőrs beosztottjai a panaszost „hozzáverték a kerítéshez”.

A panaszos, illetve törvényes képviselője a Testület megkeresése ellenére a panaszt nem részletezte, így panaszosi oldalról mindösszesen a fenti körülmény állt a Testület rendelkezésére, illetve a panaszos által is megküldött felületes fejsérülésről számot adó ambuláns napló.

A rendőrségi iratok szerint a rendőrőrsre arról érkezett bejelentés, hogy a település egy, használaton kívüli fémfeldolgozó telepére három férfi mászott be a kerítésen keresztül. Mindezek okán egy r. főtörzszászlós és egy pr. őrmester az üzem egyik kapujánál megjelent szolgálati gépkocsival, ahol a telep udvarán három személy tartózkodott. A r. főtörzszászlós a következőképpen szólította fel őket: „rendőrség, jöjjenek a kapuhoz”. A három személy futva elindult a telep másik kapuja felé, mire a r. főtörzszászlós szintén elindult a másik kapu felé, miközben a pr. őrmestert utasította, hogy másszon be a telepre. A másik kapuhoz érve a r. főtörzszászlós észlelte, hogy egy férfi éppen kifelé mászik a telep fémből készült nagykapuján

keresztül, ezért felszólította őt – akiről később kiderült, hogy a panaszos – álljon meg. A panaszos nem tett eleget a rendőri felszólításnak, hanem visszakapaszkodott a 2,5 méter magas kerítés tetejére, a telepre vissza akart mászni. A r. főtörzszászlós a kerítéshez futott és a panaszos pólóját hátulról megfogva húzta vissza a földre. Miután a kapuról sikerült „lehúzni” a panaszost, a r. főtörzszászlós megfogta a bal kezét, majd a kapunak nyomta, hogy a menekülését megakadályozza. A r. főtörzszászlós a panaszost felszólította, hogy maradjon nyugodtan, ne ellenkezzen. A panaszos próbált a fogásából szabadulni, aminek során a kapu egyik rácsába beverte a fejét, amitől a homlokán seb keletkezett és vérezni kezdett. A panaszosnak a rendőr zsebkendőt adott, majd közölte vele, hogy előállítja őt személyes adatainak megállapítása végett.

A M. Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint – amely információ lényegében megegyezik a rendőri jelentésekkel – a r. főtörzszászlós menekülés megakadályozása és annak érdekében használt testi kényszert, hogy ne vonja ki magát a panaszos a rendőri intézkedés alól. A testi kényszer alkalmazására az Rtv. 47. §-a és a Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdése és 40. § (1) bekezdése alapján került sor.

Tényként rögzítendő, hogy a panaszost a testi kényszer alkalmazása során keletkezett sérülése okán orvosi vizsgálatra szállították a célból, hogy a sérülést megvizsgálják és rögzítsék.

A megismert körülmények alapján a Testület elsőként azt értékelte, hogy jogszerűen került-e sor a testi kényszer alkalmazására, másodsorban pedig azt, hogy megfelelt-e az arányosság követelményének, figyelmen kívül nem hagyva azt a tényt, hogy a panaszos fején sérülés keletkezett.

a) A testi kényszerről az Rtv. 47. §-a úgy rendelkezik, hogy: „A rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdése szerint pedig: az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. Ugyanezen rendelkezés (2) bekezdése az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából különbséget tesz, passzív, aktív és támadó magatartást tanúsító személy között. A rendőrség a tárgyi ügyben Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdés b) pontjára hivatkozott a panaszos magatartása kapcsán, eszerint: „aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni”. Hivatkozott ezen túlmenően a rendőrség a Szolgálati Szabályzat 40. § (1) bekezdésére, amely a következőket rögzíti: „A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.”

A Testületnek nem volt módja panaszosi oldalról megismerni az intézkedés körülményeit, tekintve, hogy az amúgy is meglehetősen szűkszavú panaszt a panaszos, illetve törvényes

képviselője nem konkretizálta. Arra vonatkozóan sem tudott információt tőlük beszerezni a Testület, hogy a panaszos milyen magatartást tanúsított az intézkedés alatt.

A Testület álláspontja kialakításakor ezért a rendőrségi iratokat vette alapul, és elfogadta az abban foglaltakat, miszerint a panaszos egy lezárt telepre mászott be illetéktelenül, ahonnan a rendőrök kiérkezésekor, a rendőri intézkedés megkezdése és a rendőri felszólítás elhangzása ellenére megkísérelt elmenekülni. Mindezek okán a Testület nem találta jogszerűtlennek, hogy a r. főtörzszászlós testi kényszer alkalmazásával törte meg a panaszos szökési szándékát. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a panaszos a rendőri intézkedés elől való elmenekülés szándékával kapaszkodott vissza a kerítésre akkor, amikor a r. főtörzszászlós a telep másik kapujához érve azt tapasztalta, hogy a panaszos éppen kifelé mászik a telepről.

A Testület erre figyelemmel, valamint az ismertetett jogszabályi környezet szem előtt tartásával azt állapította meg, hogy alappal döntött a rendőr a testi kényszer alkalmazása mellett, ezért pedig nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga.

b) A Testület ezt követően azt vizsgálta meg, hogy aránytalanul okozott-e sérülést a panaszosnak a r. főtörzszászlós a testi kényszer alkalmazásakor.

A kérdést illetően a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. §-ában foglaltakra, mégpedig, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az arányosság mércéjét rögzítő Rtv. 15. § (1) bekezdése pedig azt mondja ki: „A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.” A kényszerítő eszközök alkalmazása vonatkozásában az Rtv. 16. § (1) bekezdése szintén arányossági követelményt rögzít: „A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.”

Mindezekkel összhangban az Rtv. 17. § (1) bekezdése külön is nevesíti a következőket: „A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

Minden egyes rendőrségi irat következetesen tartalmazza azon tényt, hogy a testi kényszer következtében a panaszosnak fejsérülése keletkezett. Ezt támasztja alá a panaszos és a rendőrség által is megküldött, orvosi vizsgálatról készült ambuláns napló. Ezen dokumentum szerint a panaszos homlokán kb. 3 cm-es seb volt, amely nem vérzett. Az orvos a panaszos nyolc napon belül gyógyuló sérüléséről adott számot.

A testi kényszert alkalmazó r. főtörzszászlós jelentése szerint a testi kényszer abban állt, hogy a kapura visszakapaszkodó – rendőri intézkedés elől menekülő – panaszost onnan lehúzta, majd bal kezét megfogta és a kapuhoz nyomta, meggátolva azzal a menekülést. A panaszost felszólította, hogy maradjon nyugton, és ne ellenkezzen, a panaszos mégis próbált a fogásából szabadulni, amelynek során bevverte a fejét a kapu egyik rácsába, aminek okán homlokán seb keletkezett, ami vérezni kezdett. Ezzel szemben a panasz szerint a panaszost „hozzáverték a kerítéshez”, „bántalmazták”.

Tényként állapítható meg, hogy a panaszosnak sérülése keletkezett a rendőri intézkedés során. Ellentmondás ugyanakkor abban tapasztalható, hogy a sérülés minek a következménye volt, mégpedig, hogy az az intézkedő rendőr szándékos és aránytalan erőfelfejtéséből származott, vagy pedig a testi kényszer alkalmazásának elkerülhetetlen velejárója volt, amire a panaszos által tanúsított ellenállás okán volt szükség.

A megismert ellentét olyan volt, amelynek feloldására a Testületnek nem volt módja a rendelkezésére álló bizonyítási eszközök szűkös kerete okán. Ebből adódóan, nem volt megállapítható azon kérdés, hogy a panaszossal szembeni testi kényszer az arányosság követelményének megfelelt-e, így az sem volt kétséget kizáróan megállapítható, hogy a keletkezett sérülés szakszerűtlen és aránytalan rendőri intézkedés következménye lett volna.

Minden megismert körülmény egybevetése ellenére a sérülésokozás kapcsán nem volt megállapítható a panaszos emberi méltóságából levezetett testi épséghez való jogának sérelme.

2) A panasz szerint a rendőrség nem értesítette a törvényes képviselőt a panaszos előállításról.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése a következőket mondja ki: „A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.” Ezen törvényhely kötelezően előírja tehát, hogy a fiatalkorú fogvatartott törvényes képviselőjét vagy gondnokát haladéktalanul értesíteni kell.

A r. főtörzsszázlós jelentése szerint a panaszostól a rendőrség épületében érdeklődött az iránt, hogy a törvényes képviselőjének van-e telefonszáma, amin el lehetne érni, majd pedig a M. Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjével vette fel a kapcsolatot, amelynek során szabad járőrök felől érdeklődött a kiértesítésben és az orvosi vizsgálatra történő szállításban való segítségnyújtás miatt.

A rendőrségi iratok ezen túlmenően, egységesen arról szólnak, hogy a panaszos törvényes képviselője – azaz a panaszos édesapja, O. L. és további 4-5 személy – a rendőrs épülete elé érkezett, a r. zászlós jelentése szerint még az előtt, hogy a m.-i járőrök megérkeztek volna. A rendőrkapitányság vezetője a törvényes képviselő rendőrs elé érkezését 13 óra 45 percre datálta. Itt szükséges visszautalni arra, hogy a panaszos előállítása 13 óra 26 perckor vette kezdetét, ezt a panaszos aláírásával igazolta az előállításról kiállított dokumentumon és panaszában nem cáfolta.

Szükséges ismételt utalni arra, hogy a Testület által feltett kérdésekre a panaszos, illetve törvényes képviselője nem nyújtott tájékoztatást, így azon kérdés is megválaszolatlan maradt panaszosi oldalról, hogy a törvényes képviselő megjelent-e a rendőrsön vagy sem. Ugyanakkor a panaszos az előállított személyek részére kitöltött tájékoztatót aláírásával ellátta, ami mások mellett azt tartalmazza, hogy a hozzátartozó a rendőrsön megjelent.

Az Rtv. fent idézett rendelkezése fiatalkorú esetén nem az intézkedés alá vont mérlegelési jogkörébe utalja, hanem a rendőr kötelezettségévé teszi a haladéktalan értesítést. E

rendelkezés célja pedig az, hogy a törvényes képviselő tudomást szerezzon a fiatalok hollétéről, illetve a fiatalok érdekében szükséges intézkedéseket és jognyilatkozatokat haladéktalanul meg tudja tenni.

A konkrét esetben a Testület – panaszosi cáfolat híján – elfogadta a rendőrség értesítéssel kapcsolatos tájékoztatását, ami alapján megállapíthatóvá vált, hogy az értesítési kötelezettsége teljesítése érdekében megtette a szükséges lépéseket a r. főörzsaszázlós. Mégpedig kérdést intézett a panaszoshoz a törvényes képviselő telefonos elérhetősége kapcsán, illetőleg – valószínűsíthetően a telefon hiánya okán, és amiatt, mert mindösszesen a két intézkedő rendőr volt a rendőrség épületében a két személy előállítására – a felettes szervtől járőrök küldése révén segítséget kért a kiértesítés és az orvosi vizsgálatra szállítás végrehajtására. A rendőrségi iratokból továbbá azon körülmény vált ismertté, hogy a törvényes képviselő már azelőtt a helyszínre érkezett – mintegy 15 perccel az intézkedés megkezdése után –, hogy a kiértesítés végrehajtásában közreműködő további járőrök a rendőrségre megérkeztek volna, így nyilvánvaló, hogy azt követően az értesítéssel kapcsolatosan megkezdett intézkedést a törvényes képviselő felkeresésére formájában nem kellett folytatnia, teljesítenie a rendőrségnek.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az eljáró rendőrök megkezdtek a hozzátartozó értesítésével kapcsolatos kötelezettségük teljesítését, azaz szándékukban állt a törvényes képviselőt értesíteni – amely intézkedést végül azért nem fejeztek be, mert a törvényes képviselő a rendőrségen megjelent –, amely körülmények okán a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét nem tartotta indokoltnak a Testület megállapítani.

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a vizsgált ügyben a testi kényszer alkalmazására joggal került sor, nem sértve azzal a panaszos emberi méltóságát, ugyanakkor a keletkezett sérülés kapcsán nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a Testület – nevezetesen, hogy az arányosság keretein belül, avagy azt figyelmen kívül hagyva alkalmazta-e a testi kényszert az eljáró rendőr, ezért a testi épséghez való jog sérelme nem volt megállapítható. A hozzátartozó értesítése kapcsán a Testület nem látott indokoltnak mulasztást megállapítani, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A Testület mindezek alapján – az Rtv. 93. § (2) bekezdésének megfelelően – a rendelkező részben foglaltak szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2013. február 6.

Dr. Juhász Imre
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag